

Het voelt een stukje leger, meer alleen, zonder jou. Zonder het dagelijks te beseffen, vorm je samen toch een front, of beter een liefdesgolf, een tsunami van liefde. Toen je wegviel, uit het menselijke hier en nu, dringt dat besef door.

In nagedachtenis, nagevoeltenis, aan Ivo Valkenburg

Terwijl ik dit schrijf, landt er een vlinder onder mijn knie. Wat jij onder de knie had, is om het leven ten volste lief te hebben, om mensen werkelijk te eren. Satish Kumar, oprichter van Schumacher College waar ik in 2006 studeerde, was een van die mensen. Toen ik je vroeg of je wilde meehelpen om een Schumacher College alumni bijeenkomst te organiseren in Roemenië, waar jij woonde, ontving je ons letterlijk met twee grote open armen. We liepen een pelgrimstocht door Transsylvanië en kwamen vervolgens drie dagen bij elkaar in Deală Negru, het gehucht waar jij met Lili en jullie zoon Edwin woonde. Je ging bij alle burens langs om slaapplekken te regelen en daar slaagde je wonderwel in – in vrijwel elk huis in Deală Negru sliepen die dagen Schumi's uit Frankrijk, Amerika, Brazilië, Portugal, België en Nederland. 's Ochtends verzamelden we in jullie woonkamer waar jij ons muzikaal verwelkomde van achter de piano en waarna we samen mediteerden onder leiding van Satish.

Satish en zijn vrouw June waren onze eregasten die week. De pelgrimstocht die we samen met Lars Veraart hadden voorbereid, leek me best pittig voor de ruim tachtigjarige Satish. Dus vroeg ik jou of jij je over hem kon ontfermen. Satish heeft warme herinneringen aan je, Ivo. In zijn kaartje aan Lili en jullie zoon Edwin schreef hij:

Ivo was a man of loving heart. His generosity and kindness is legendary and memorable. It was a privilege to know him and be his friend. Our time together with him and his family in Romania will always stay in my heart.

With all my love as always,

Satish

Op de derde dag van de pelgrimstocht vierde ik mijn verjaardag. Die avond sliepen we in het dorp van Lars Veraart en zijn vrouw Robyn in Aluniș. Zij hadden een onvergetelijk diner voorbereid met prachtige producten van eigen land en van het land van hun burens. We aten aan lange tafels en dansten na afloop. Ivo zou Ivo niet zijn als hij niet iets bijzonders had geregeld: in alle aanwezige talen werd ik toegezongen. "Lang zal je leven", klonk achtereenvolgens in het Roemeens, Hongaars, Nederlands, Engels, Frans, Italiaans, Portugees en nog allerlei andere talen. Een onvergetelijk cadeau en typisch Ivo.

In Ivo's laatste boek *Niet gezwicht voor de wereld*, citeer je Kahlil Gibran, die schrijft dat 'leven en dood één zijn'. Daar houd ik me aan vast, Ivo. ■

**"IVO ZOU IVO NIET ZIJN ALS HIJ NIET IETS BIJZONDERS HAD
GEREGELD: IN ALLE AANWEZIGE TALEN WERD IK TOEGEZONGEN"**